Γεωργία ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ

ΤΕΥΧΟΣ 10 | ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2023 | agrotypos.gr

ΜΗΝΙΑΙΟ περιοδικό του ΑγροΤύπου για τον αγρότη!

ΤΙΜΗ 1,50€

ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑ
Επιπτώσεις «Πράσινης Συμφωνίας»

ΜΠΟΡΕΙ Η ΝΕΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ
ΝΑ ΜΕΙΩΣΕΙ ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ;

ΝΕΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΘΡΕΨΗΣ
ΠΡΙΜΟΔΟΤΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΠ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ Δ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΙΔΗ
για τα προγράμματα του ΠΑΑ

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ
για κλάδεμα ελιάς

ΑΠΕΙΛΗ ΓΙΑ ΤΗ ΡΟΔΑΚΙΝΙΑ
Νέος εντομολογικός εχθρός

ΕΞΑΠΛΩΣΗ *Halyomorpha halys*
σε ροδακινιά και ακτινιδιά

ΑΠΟ 2024 ΕΡΧΕΤΑΙ ΝΟΜΟΣ
Για ανακύκλωση συσκευασιών

- Συνέντευξη με Ειρήνη Σπανούλη για την καλλιέργεια αμυγδάλου
- Χαρακτηρισμός και αξιολόγηση γενετικού υλικού ελιάς
- Νομοθεσία για παραγωγή και εμπορία πολλαπλασιαστικού υλικού οπωροφόρων
- Ρεπορτάζ πατάτα : παραγωγή και τιμές
- Ζωοτροφές από υποπροϊόντα – απόβλητα φυτικής παραγωγής
- Πρωτόκολλα διαχείρισης ροδάκινων μετά τη συγκομιδή
- Φυσικός ενεργοποιητής της άμυνας των φυτών
- Η χιτοζάνη στη σύγχρονη γεωργία
- Λειτουργική θρέψη καλλιεργειών® σιτηρών

9 771105 246006 10

Η επιστήμη πιο κοντά στην πράξη ΑΓΡΟΤΥΠΟΣ

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΟΠΩΡΟΦΟΡΩΝ ΦΥΤΩΝ

Πρακτική εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας

Το συγκεκριμένο άρθρο αναφέρεται στο θεσμικό πλαίσιο για το Πολλαπλασιαστικό Υλικό (ΠΥ) οπωροφόρων φυτών όσον αφορά την εθνική και κοινοτική νομοθεσία αλλά και την πρακτική εφαρμογή της.

Δρ. ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΚΟΣΜΑΣ[1]
[1] Γεωπόνος, Προϊστάμενος της Δ/νσης Πολλαπλασιαστικού Υλικού Καλλιεργούμενων Φυτικών Ειδών και Φυτογενετικών Πόρων, Γενική Δ/νση Γεωργίας, ΥπΑΑΤ

Υφιστάμενο Θεσμικό πλαίσιο για το πολλαπλασιαστικό υλικό (ΠΥ) οπωροφόρων φυτών

1. Εθνική Νομοθεσία:

- Νόμος 1564/85 «Οργάνωση της παραγωγής και εμπορίας πολλαπλασιαστικού υλικού φυτικών ειδών» (Α΄ 164), όπως ισχύει.
- Οι εκδοθέντες τεχνικοί κανονισμοί ελέγχου και πιστοποίησης και εμπορίας κατ' εξουσιοδότηση του νόμου αυτού και των κοινοτικών Οδηγιών.

2. Ενωσιακή νομοθεσία:

Οδηγία 2008/90/ΕΚ του Συμβουλίου για την εμπορία του πολλαπλασιαστικού υλικού οπωροφόρων φυτών και των οπωροφόρων δένδρων που προορίζονται για την παραγωγή φρούτων και οι εκτελεστικές Οδηγίες της Επιτροπής 2014/96/ΕΕ (σήμανση και συσκευασία), 2014/97/ΕΕ (εγγραφή προμηθευτών – ποικιλιών), 2014/98/ΕΕ (ειδικές απαιτήσεις για τα γένη και είδη οπωροφόρων και τους προμηθευτές).

Χρήσιμοι ορισμοί

Ποικιλία: νοείται ομάδα φυτών εντός μιας βοτανικής ταξινομικής μονάδας της κατώτερης γνωστής κατηγορίας που μπορεί: α) να οριστεί από την **εκδήλωση των χαρακτηριστικών** που προκύπτουν από ένα συγκεκριμένο γονότυπο ή συνδυασμό γονοτύπων, β) **να τη διακρίνει** από κάθε άλλη ομάδα φυτών **η εκδήλωση ενός τουλάχιστον** από τα εν λόγω χαρακτηριστικά, γ) να θεωρείται ως μονάδα σε σχέση με την καταλληλότητά της να αναπαράγεται **χωρίς μεταβολές**. Πρέπει να συντρέχουν αθροιστικά και οι τρείς ανωτέρω περιπτώσεις.
Με βάση τον ανωτέρω ορισμό, η **ποικιλία** ορίζεται από τον **φαινότυπό της**.

- Κλώνος (οπωροφόρα δένδρα): ο γενετικά ομοιόμορφος απόγονος από αγενή πολλαπλασιασμό ενός μόνο φυτού.
- Εμπορία: η πώληση, η κατοχή προς πώληση, η προσφορά προς πώληση και κάθε διάθεση, προμήθεια ή μεταβίβαση Π.Υ. σε τρίτους, δωρεάν ή με αντάλλαγμα, με σκοπό την εμπορική εκμετάλλευση.
- Δεν θεωρείται εμπορία το εμπόριο Π.Υ. που δεν προορίζεται για εμπορική εκμετάλλευση της ποικιλίας.

Προϋποθέσεις εμπορίας ΠΥ Οπωροφόρων Φυτών

1. Εγγραφή προμηθευτών στο μητρώο επιχειρήσεων παραγωγής και εμπορίας ΠΥ καθώς και στο φυτοϋγειονομικό μητρώο του ΥπΑΑΤ.
2. Εγγραφή ποικιλιών στον εθνικό – ενωσιακό κατάλογο ποικιλιών καλλιεργούμενων φυτικών ειδών.
3. Πιστοποίηση ΠΥ (υποχρεωτική / προαιρετική).
4. Τήρηση της κείμενης φυτοϋγειονομικής νομοθεσίας.
5. Το ΠΥ οπωροφόρων φυτών διατίθεται προς εμπορία:

– σε διαφορετικές κατηγορίες (προβασικό, βασικό, πιστοποιημένο και CAC).
– σε ομοιογενείς παρτίδες με κατάλληλη σήμανση για λόγους ιχνηλασιμότητας.
– σε κατάλληλη και σφραγισμένη συσκευασία.

Το πολλαπλασιαστικό υλικό και τα οπωροφόρα φυτά (φυτά προς φύτευση) διατίθενται στο εμπόριο **υποχρεωτικά** με ένδειξη της ποικιλίας στην οποία ανήκουν. Αν, στην περίπτωση των έρριζων υποκειμένων, το υλικό δεν ανήκει σε συγκεκριμένη ποικιλία, τότε γίνεται αναφορά στο οικείο είδος ή υβρίδιο ειδών.
Οι ποικιλίες πρέπει να είναι:

α) νομίμως προστατευόμενες με δικαίωμα επί φυτικής ποικιλίας, ή

β) επίσημα καταχωρισμένες (εθνικός κατάλογος ή ενωσιακός κατάλογος/ FRUMATIS), ή

γ) γενικά γνωστές

Εάν δεν πληρούνται οι ανωτέρω προϋποθέσεις, είτε όλες, είτε μια εξ αυτών, πρόκειται για παράνομη εμπορία ΠΥ και επιβάλλονται οι κυρώσεις του άρθρου 25 του ν. 1564/1985.

Εγγραφή ποικιλιών στον εθνικό – ενωσιακό κατάλογο

Πριν γίνει αποδεκτή μια ποικιλία για εγγραφή στον εθνικό κατάλογο ποικιλιών πρέπει να εξεταστεί επίσημα ως προς:

1. Την **Δ**ιακριτότητά της,
2. Την **Ο**μοιομορφία της,
3. Την **Σ**ταθερότητα της, [ΔΟΣ]
4. Να έχει μια κατάλληλη ονομασία (κανονισμοί ΕΕ).

© ΑγροΤύπος

Δημιουργείται έτσι η επίσημη περιγραφή της κάθε ποικιλίας (η ταυτότητά της).

Πιστοποίηση ΠΥ

- Η πιστοποίηση του ΠΥ είναι μια διαδικασία διασφάλισης ποιότητας. Το πιστοποιημένο ΠΥ που προορίζεται για την εγχώρια ή τις διεθνείς αγορές ανήκει σε ποικιλία εγγεγραμμένη στον εθνικό ή ενωσιακό κατάλογο ποικιλιών, ελέγχεται και επιθεωρείται από επίσημους φορείς με στόχο να εξασφαλίζεται συνεχώς υψηλή ποιότητα για τους καταναλωτές (καλλιεργητές).
- Διασφαλίζεται έτσι ότι η ποικιλία που δημιούργησε ο βελτιωτής φτάνει στα χέρια του καλλιεργητή.
- Απαραίτητη προϋπόθεση για την πιστοποίηση του ΠΥ ή για τον χαρακτηρισμό του ως CAC υλικού (οπωροφόρα φυτά) είναι η ύπαρξη εγγεγραμμένων ποικιλιών στον εθνικό – ενωσιακό κατάλογο **δηλαδή η ύπαρξη περιγραφής**.

Διαδικασία Πιστοποίησης ΠΥ οπωροφόρων φυτών

Επίσημοι έλεγχοι στο φυτώριο (καλλιεργητικός έλεγχος).
Επίσημοι έλεγχοι από τα επίσημα αναγνωρισμένα εργαστήρια:

- Ελεγχος ποικιλιακής ταυτότητας,
- Φυτοϋγεία
- Ποιότητα Π.Υ.

Το ΠΥ των οπωροφόρων φυτών διατίθεται προς εμπορία **μόνο εάν** έχει πιστοποιηθεί ως **προβασικό υλικό**, ή ως **βασικό** υλικό, ή ως **πιστοποιημένο υλικό** ή πληροί τις προϋποθέσεις να χαρακτηρισθεί ως **υλικό CAC** (*Conformitas Agraria Communitatis*).

Αρμόδιες Αρχές Ελέγχου – Επίσημα Αναγνωρισμένα Εργαστήρια

- Τμήμα Ελέγχου Ποικιλιών Καλλιεργουμένων Φυτών (ΤΕΠΚΦ) της Δ/νσης Πολλαπλασιαστικού Υλικού Καλλιεργούμενων Φυτικών Ειδών και Φυτογενετικών Πόρων του ΥπΑΑΤ.
- Τμήματα Αγροτικής Ανάπτυξης και Ελέγχων (ΤΑΑΕ) των Δ/νσεων Αποκεντρωμένων Υπηρεσιών του ΥπΑΑΤ.
- Σταθμός Ελέγχου Αγενούς Πολλαπλασιαστικού Υλικού και Σπόρων (ΣΕΑΠΥΣ) της Δ/νσης Πολλαπλασιαστικού Υλικού Καλλιεργούμενων Φυτικών Ειδών και Φυτογενετικών Πόρων του ΥπΑΑΤ.
- Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο (ΜΦΙ).
- ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ.

Οφέλη χρήσης πιστοποιημένου ΠΥ

- Επάρκεια και ασφάλεια τροφίμων
- Καλλιέργεια βελτιωμένων ποικιλιών
- Προστασία από εχθρούς, ασθένειες και ζιζάνια
- Ορθολογικότερη εκμετάλλευση εισροών (φυτοπροστατευτικά προϊόντα, λιπάσματα, νερό)
- Υψηλότερες αποδόσεις
- Προστασία περιβάλλοντος
- Τελικά προϊόντα υψηλής ποιότητας
- Ιχνηλασιμότητα παραγόμενου προϊόντος
- Πρόσβαση σε αγορές προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας

Εισαγωγή-Απόκτηση από άλλα Κ-Μ της Ε.Ε. Πολ/κού Υλικού

1. Επιτρέπεται η εισαγωγή ή η απόκτηση από άλλα Κ-Μ της Ε.Ε. Π.Υ. καλλιεργούμενων φυτικών ειδών **με σκοπό την εμπορία** από τους εγγεγραμμένους στο μητρώο επιχειρήσεων προμηθευτές.
2. Επιτρέπεται η απόκτηση από άλλα Κ-Μ της Ε.Ε. Π.Υ. καλλιεργούμενων φυτικών ειδών από φυσικά ή νομικά πρόσωπα εγγεγραμμένα στο Μ.Α.Α.Ε. **αποκλειστικά για τις ανάγκες σποράς ή φύτευσης των αγροτικών τους εκμεταλλεύσεων και όχι για εμπορία** χωρίς να είναι εγγεγραμμένα στο μητρώο επιχειρήσεων Π.Υ.
3. Επιτρέπεται η εισαγωγή Π.Υ. καλλιεργούμενων φυτικών ειδών για δοκιμαστική χρήση ή πειραματισμό ή για ανάπλαση του περιβάλλοντος από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς, φυσικά ή νομικά πρόσωπα χωρίς να είναι εγγεγραμμένα στο μητρώο επιχειρήσεων Π.Υ., μετά από έγκριση που χορηγείται από την αρμόδια αρχή.
4. Επιτρέπεται η εισαγωγή μικρών ποσοτήτων Π.Υ. που μεταφέρεται από επιβάτες ή αποστέλλεται δωρεάν για ερασιτεχνική χρήση χωρίς να είναι εγγεγραμμένοι στο μητρώο επιχειρήσεων Π.Υ.

Για όλα τα ανωτέρω πρέπει να τηρείται η κείμενη φυτοϋγειονομική νομοθεσία.

Δικαιώματα επί φυτικών ποικιλιών

- Θεσμικό πλαίσιο:

  α) άρθρο 8 του ν. 1564/1985 (Α΄ 164),

  β) κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2100/94 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

  γ) συνθήκη UPOV

- Το δικαίωμα (εθνικό ή κοινοτικό) επί φυτικής ποικιλίας παρέχεται στις ποικιλίες που είναι:

  α) διακριτές,

  β) ομοιόμορφες,

  γ) σταθερές και

  δ) νέες

Επιπλέον, η ποικιλία πρέπει να ορίζεται από κατάλληλη ονομασία.

Δικαιώματα κατόχου κοινοτικού δικαιώματος επί φυτικής ποικιλίας

1. 1. Το πρόσωπο που δημιούργησε ή ανακάλυψε και ανέπτυξε την ποικιλία ή ο διάδοχός του είναι ο **δημιουργός και σε αυτόν χορηγείται το δικαίωμα επί φυτικής ποικιλίας**.
2. Η άδεια του κατόχου δικαιώματος επί φυτικής ποικιλίας **απαιτείται για τις ακόλουθες πράξεις**:

   α) παραγωγή ή αναπαραγωγή (πολλαπλασιασμός),

   β) επεξεργασία με σκοπό την αναπαραγωγή,

   γ) προσφορά προς πώληση,

   δ) πώληση ή άλλου είδους διάθεση στην αγορά,

   ε) εξαγωγή από την Κοινότητα,

   στ) εισαγωγή στην Κοινότητα,

   ζ) αποθήκευση για οποιονδήποτε από τους προαναφερόμενους λόγους
3. Η άδεια του κατόχου απαιτείται και για:

   α) ποικιλίες οι οποίες θεωρούνται ότι είναι κατ' ουσίαν παράγωγες άλλης (essentially derived varieties) η οποία προστατεύεται,

   β) ποικιλίες που δεν είναι σαφώς διακρινόμενες από την προστατευόμενη ποικιλία και

1

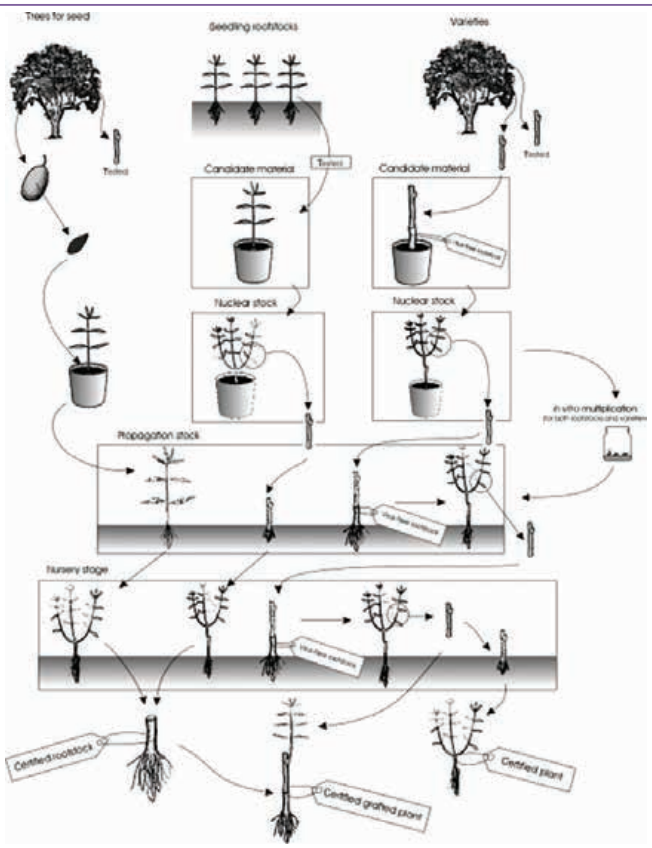

2

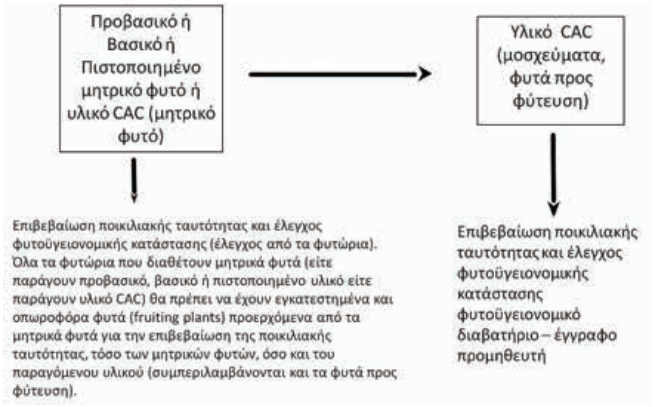

3

Εικ. 1: Σχήμα παραγωγής πιστοποιημένου Πο/κού Υλικού Οπωροφόρων Φυτών (ποικιλίες και υποκείμενα). **Εικ. 2:** Σχήμα Παραγωγής Πολ/κού Υλικού Οπωροφόρων Φυτών κατηγορίας CAC (ποικιλίες και υποκείμενα). **Εικ. 3:** Προβασικά μητρικά φυτά ποικιλιών ελιάς στο Ινστιτούτο Ελιάς, Υποτροπικών Φυτών και Αμπέλου του ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ (Χανιά).

γ) ποικιλίες η παραγωγή των οποίων απαιτεί επανειλημμένη χρήση της προστατευόμενης ποικιλίας.

4. Ο κάτοχος μπορεί να χορηγεί την άδεια αυτή υπό όρους και περιορισμούς.

Όρια δικαιωμάτων επί φυτικών ποικιλιών

Τα δικαιώματα επί φυτικών ποικιλιών **δεν εκτείνονται** σε:

α) ατομικές ενέργειες για μη εμπορικούς σκοπούς,

β) ενέργειες για πειραματικούς σκοπούς,

γ) ενέργειες για σκοπούς δημιουργίας, ανακάλυψης και ανάπτυξης άλλων ποικιλιών,

δ) ενέργειες η απαγόρευση των οποίων θα παραβίαζε λόγους δημοσίου συμφέροντος ή την παρέκκλιση από το κοινοτικό δικαίωμα επί φυτικής ποικιλίας ή την υποχρεωτική χορήγηση άδειας.

Γιατί οι αγρότες δεν χρησιμοποιούν πιστοποιημένο ΠΥ;

- Συνήθως στερούνται πλήρους και έγκυρης ενημέρωσης για τα οφέλη χρήσης του πιστοποιημένου ΠΥ
- Η χρήση πιστοποιημένου ΠΥ **θεωρείται** ότι αυξάνει το κόστος καλλιέργειας.
- Η χρήση πιστοποιημένου ΠΥ και στη συνέχεια η ορθή γεωργική πρακτική, εξασφαλίζει στον παραγωγό τελικό προϊόν υψηλών ποιοτικών προδιαγραφών με προστιθέμενη αξία, η οποία όμως δεν αναγνωρίζεται από τους εμπόρους. Το γεγονός αυτό αποθαρρύνει τους γεωργούς από τη χρήση πιστοποιημένου ΠΥ.

Η Αλυσίδα Παραγωγής

1. Δημιουργία νέας ποικιλίας (βελτιωμένης) ή υπάρχουσα ποικιλία – εγγραφή ποικιλίας ή/και προστασία της
2. Παραγωγή πολλαπλασιαστικού υλικού - Πιστοποίηση
3. Εμπορία πολλαπλασιαστικού υλικού
4. Φύτευση – καλλιέργεια ποικιλίας
5. Παραγωγή αγροτικών προϊόντων υψηλής ποιότητας

Σχήμα παραγωγής πολ/κού υλικού οπωροφόρων φυτών

Προβασικά μητρικά φυτά: παράγουν προβασικό υλικό.

Βασικά μητρικά φυτά: προέρχονται από **προβασικό υλικό** και παράγουν **βασικό υλικό**.

Πιστοποιημένα μητρικά φυτά: προέρχονται από προβασικό ή βασικό υλικό και παράγουν **πιστοποιημένο υλικό** ή πιστοποιημένα φυτά προς φύτευση

Υλικό CAC (Ελάχιστων Κοινοτικών Προδιαγραφών): παράγεται από αναγνωρισμένη (ταυτοποιημένη) πηγή υλικού (από προβασικό ή βασικό ή πιστοποιημένο ή υλικό CAC). Πρέπει να έχει την ταυτότητα της ποικιλίας, να ικανοποιεί τις φυτοϋγειονομικές απαιτήσεις της χώρας και της ΕΕ και να είναι απαλλαγμένο από ελαττώματα. **Οι δράσεις για την συμμόρφωση του υλικού CAC με τα ανωτέρω διεξάγονται από την φυτωριακή επιχείρηση.**

Έλεγχοι:

Τα προβασικά, βασικά, πιστοποιημένα μητρικά φυτά και αντίστοιχα το προβασικό, βασικό και πιστοποιημένο υλικό ελέγχονται επίσημα από τα **Τμήματα Αγροτικής Ανάπτυξης και Ελέγχων (ΤΑΑΕ).**

Το υλικό CAC ελέγχεται από την φυτωριακή επιχείρηση (Εικ. 1).

Ενέργειες από τα φυτώρια που παράγουν υλικό CAC

- Εγκαθιστούν μητρικά φυτά των ειδών και ποικιλιών/υποκειμένων που παράγουν και τα δηλώνουν στο οικείο ΤΑΑΕ, ώστε να υπάρχει ιχνηλασιμότητα, ή
- Προμηθεύονται εμβολιομοσχεύματα και μοσχεύματα υποκειμένων (συνοδεύονται από σήμανση του προμηθευτή, φυτοϋγειονομικό διαβατήριο/πιστοποιητικό φυτοϋγείας και σχετικά παραστατικά αγοράς) από άλλα φυτώρια (εγχώρια ή από άλλα κράτη μέλη της ΕΕ ή από τρίτες χώρες) που διαθέτουν μητρικά φυτά, ώστε να υπάρχει ιχνηλασιμότητα.

© ΑγροΤύπος

- Τα φυτώρια εγκαθίστανται σε αγρούς/περιοχές χωρίς ανεπτυγμένα δένδρα ή θάμνους οι οποίες βρίσκονται υπό την επίδραση ευνοϊκών κλιματολογικών συνθηκών. Από φυτοϋγειονομικής άποψης, το έδαφος δεν πρέπει να βρίσκεται μέσα σε ζώνη προσβεβλημένη από μεταδοτικές ασθένειες και εχθρούς και να είναι απαλλαγμένο από νηματώδεις.
- Ελέγχουν την ταυτότητα της ποικιλίας και την φυτοϋγειονομική κατάσταση τόσο των μητρικών φυτών (εγκατάσταση fruiting plant) όσο και των φυτών που βρίσκονται στον αγρό παραγωγής.
- Δεν συλλέγονται σε καμία περίπτωση εμβολιομοσχεύματα ή μοσχεύματα υποκειμένων ή σπόροι από οπωρώνες ή συσκευαστήρια. Επιπλέον δεν συλλέγονται εμβολιομοσχεύματα ή μοσχεύματα υποκειμένων από οπωρώνες όπου έχουν εγκατασταθεί προστατευόμενες ποικιλίες.
- Διαθέτουν σχέδιο εντοπισμού και παρακολούθησης των κρίσιμων σημείων στη διαδικασία παραγωγής:

  α) την τοποθεσία και τον αριθμό των φυτών,

  β) το χρονοδιάγραμμα της καλλιέργειάς τους,

  γ) τις διαδικασίες πολλαπλασιασμού,

  δ) τις διαδικασίες συσκευασίας, αποθήκευσης και μεταφοράς.
- Τηρούν αρχεία με πληροφορίες σχετικά με την παρακολούθηση των κρίσιμων σημείων στη διαδικασία παραγωγής και, όταν απαιτείται, τα καθιστούν διαθέσιμα προς εξέταση.
- Τα αρχεία αυτά πρέπει να παραμένουν διαθέσιμα για χρονικό διάστημα τουλάχιστον τριών ετών μετά την παραγωγή του οικείου υλικού.
- Τηρούν αρχεία με τις επιτόπιες επιθεωρήσεις, τις δειγματοληψίες και τις δοκιμές για όσο διάστημα το αντίστοιχο πολλαπλασιαστικό υλικό και οπωροφόρα φυτά είναι υπό τον έλεγχό τους και για χρονικό διάστημα τουλάχιστον τριών ετών αφότου το εν λόγω πολλαπλασιαστικό υλικό και οπωροφόρα φυτά έχουν απομακρυνθεί ή διατεθεί στην αγορά (**Εικ. 2**).

ΕΠΙΣΗΜΕΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΙΣ

1. Οι επίσημες επιθεωρήσεις αποτελούνται από οπτική επιθεώρηση και, ενδεχομένως, δειγματοληψίες και δοκιμές.
2. Κατά τη διάρκεια των επίσημων επιθεωρήσεων, το ΤΑΑΕ πρέπει να αποδίδει ιδιαίτερη προσοχή στα εξής:

   α) την καταλληλότητα και την πραγματική χρήση των μεθόδων από τον φυτωριούχο για τον έλεγχο καθενός από τα κρίσιμα σημεία στη διαδικασία της παραγωγής,

   β) τη συνολική ικανότητα του προσωπικού του προμηθευτή να ασκεί τις δραστηριότητες.
3. Τα ΤΑΑΕ καταρτίζουν και τηρούν αρχεία σχετικά με τα αποτελέσματα και τις ημερομηνίες όλων των επιτόπιων επιθεωρήσεων, των δειγματοληψιών και των δοκιμών που πραγματοποιούν οι ίδιοι (**Εικ. 3**).

Χρήσιμες ιστοσελίδες

1. ΥπΑΑΤ, Αγρότης-Επιχειρηματίας/Γεωργία/Πολλαπλασιαστικό Υλικό (http://www.minagric.gr/index.php/el/for-farmer-2/crop-production/polylikomenu).
2. UPOV (https://www.upov.int/portal/index.html.en).
3. CPVO (https://cpvo.europa.eu/en).
4. European Commission Plant Reproductive Material (https://ec.europa.eu/food/plant/plant_propagation_material_en).
5. IPPC (https://www.ippc.int/en/core-activities/standards-setting/ispms/#publications).
6. EPPO (https://www.eppo.int/RESOURCES/eppo_standards) ■